

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Ajutor binevenit

(+) Am făcut loc în coloanele noastre discuției despre filmul religios, fiind perfect încredințat că, întru cât idea s'ar întâmpla, numai bine ar putea urma dintr'asta. De altfel problema utilizării cinematografului în slujba binelui și frumosului evanghelic a fost pusă și susținută, nu de mult, de însuși Capul Creștinătății integrale, Papa Pius XI, într'o enciclopică magistrală: *Vigilanti cura, cunoscută și cetitorilor noștri. Dar poate că dată uitării. Cum se întâmplă, de altfel, și cu multe alte lucruri bune în părțile noastre... neolatine răsăritene.*

Cu toate acestea faptul e fapt și trebuie să îi seamă de el, ca să nu rămâi de vreme și să îi-o ia alții înainte, folosind arme cari dacă îți scapă, le pot întoarce împotriva ta și alor tăi, pricinuind ravagii ce ar fi putut fi evitate pe lângă o cuminte uitare în jur de sine și utilizare a tot ce poate fi utilizat în strădaniile apostolice. Iar cinematograful astăzi e o armă extraordinară de puternică și în bine și în rău. El ține loc de catedrală pe seama a nenumărate mulțimi și când de pe amvonul acestei catedrale vorbesc slugile răului, dezastrul e cumplit. Motivele reușitei celor ce se folosesc de cinematograful sunt mai multe. Baronul Martin Turnell din Londra, conferențind la Viena, în cadrele congresului internațional ținut de asociația „Pax Romana”, observă, foarte just, cu privire la această nouă unealtă de propagandă:

„Efectele imediate ale cinematografului sunt cu mult mai puternice decât cele ale cuvântului, scris ori spus... Cinematograful vorbește în toate limbile. Vorbește cu insistență, cu violență, adultului ca și copilului. Nu există aci deosebire de țară, de rasă, de culoare. Vorbește cu aceeași elocvență popoarelor primitive, ca și neamurilor înaintate ale Apusului”.

Dușmanii lui Hristos, ai Bisericii și ai moralei creștine, și-au dat seama numai decât de însemnătatea acestei arme și au recurs fără război la ajutoarele ei. Cărmuirea sovietică, îndată după războiul civil din 1921—22 a dat cuvântul le ordine: Cinematograful pentru toată lumea! Și a apucat de lucru. Precum relatează același M. Turnell, în 1929 erau ocupate în industria cinematografică 35.000 persoane, ca să li se ridice în curând numărul la 100.000. Sale pentru filme în 1925 erau 2000; în 1928 deja 10.000, iar acum peste 40.000. Toate acestea pentru a face educația poporului în duh bolșevic. Ceeace le-a și reușit în măsură imensă, grație „apostolilor” pe șaltea filmului.

Sf. Părinte știa prea bine ce face când lega sufletul fiilor săi întru Domnul să folosiască și unealta aceasta deoparte pentru apărare, de altă parte pentru luminarea mulțimilor într'ale rezului și orientarea lor în lumea comorilor etice-artistice ale Bisericii lor. Și cuvântul Supremului pontific n'a sunat îndesert. Realizările catolicilor englezi, belgieni, germani, olandezi, francezi, americani și ale altora pe acest tărâm sunt impozante. Cădele duhovnicești, etice-estetice, azișdere. Pentru că cinematograful, deși nu înlocuiește și nu va înlocui niciodată, evanghelizarea prin cuvânt, ori înțelele slujbe și SS. Taine, totuși s'a dovedit a de nespun ajutor apostolului de bun simț și plin de zel, al lui Hristos. — Așa în Apus. Așa, de când seamă, se va dovedi și la noi! Cătu-i pentru numite temeri de amănunte minuscule: *Mitte vltim sapientem et nihil ei dixeris!*

Liga care ne-ar trebui

Vremuri tulburi — Meteahnă fatală — Atenție la semnele vremii!
de Grigore Dascalu

Patima e pacoste mare. Intunecă vederea limpede, strîmbă dreapta judecată și îmbrâncește spre excese cu graiul și cu fapta. Ca să se ajungă la anarhia și haosul cărora le urmează în chip fatal prăpădul cu mormanele lui de ruine și cu răurile lui de sânge.

Meteahna aceasta de rău auguriu nu ne este străină nouă, neolatiniilor dela Dunăre. O privire asupra scrisului și asupra vieții publice române de azi ne lămurește numai decât că, deși ne mândrim că suntem un neam încreștinat încă în fașe, ne lipsește în prea mare măsură tocmai virtutea de căpetenie a creștinismului: iubirea faptică a deaproapelui (nu cea verbală, în care prisosim, cât am putea și exporta dacă ar fi marfă de export). Și, din păcate, toate semnele arată că odată apucați pe povârniș, ne prăvălim tot mai spre adâncuri: rulumur în pejus. Deslănțuirile viforoase prilejite de luptele electorale de după unire, și mai ales de cele abia trecute ca să intrăm într'altel, brusc curmate, sunt indicații din cale afară jalnice. *Suveranul Țării*, mai în stare ca oricine să vadă cruda realitate, o spune limpede și categoric în ultima sa proclamație către popor (din cursul nopții de Joi a acestei săptămâni): „Din cauza cerinței de a dobândi un cât mai mare număr de voturi, propaganda făcută cu prilejul diferitelor alegeri a adus o nesfârșită neliniște și turburare în sufletul poporului Meu. Această turburare sufletească s'a dovedit adânc dăunătoare, săpând chiar ființa Neamului”. — Până aci s'a ajuns așadar cu opera nefastă a patimii: până la a săpa chiar și ființa Neamului.

Boala e gravă și primejdia enormă. În fața acestui adevăr, numai o atitudine se impune: Operă de sanare și salvare! *Ce a stricat politica să îndrepte Biserica*. Pentru că numai ea poate lucra cu sorți de izbândă pe un tărâm ca acesta, care-l în primul rând a conștiințelor și nu a finanțelor și nici a economiei. Cu atât mai puțin a pumnilor.

Porunca Mântuitorului nu admite nici un echivoc: „Să iubești pe deaproapele tău ca pe tine însuși”. Biserica Domnului, premergând cu pilda slujitorilor altarelor, trebuie să aducă mereu aminte dreptcredincioșilor această poruncă de temelie a creștinismului într'o lume, care tot mai tare se cufundă în păgânătate și barbarie.

Contrar tezei sofisticate a lui Trasymachus că-i drept și moral ceeace-i vine mai bine celui mai tare (în colți, brânci și copite) trebuie lămurit, cu vreme și fără vreme, că toți suntem frați și unul altuia trebuie să ne purtăm sarcina, jertfind de bună voie, și din dragoste frățescă, chiar și din pretenții personale, deplin îndreptățite de altfel, dacă așa cere un bine su-

perior. „Supraomul” fără suflet și fără milă al lui Nietzsche e o monstruoșitate care provoacă și coalizează uri neîmpăcate și aruncă societatea în sălbătăcie. Ori nu-l sălbătăcie în cel mai strict înțeles al cuvântului să susții cu toată serioșitatea (ca cineva dela *Etolle* acum câțiva ani) o enormitate ca aceasta: Până aci, de câte ori s'a întâmplat o crimă, justiția a osândit pe criminal și a dat drept victimei. Dar asta-i consecința unei morale perimate. Asasinul e mai de valoare ca victima; dovedește mai mult din ceea ce este ființă; e mai simpatic, etc.

„Doctrină de nebuni? (Se întreabă *Stanilas Fumet* în „Temps Present” din 21. 1. 38). Poate că da. Doctrină care, cu toate acestea, are adepți convinși, încă de multă vreme: doctrină imperialistă, tradusă prin cuvântul neuitat: Forța primează dreptul. Doctrină făurită pentru a intra admirabil în capete de tineri *descree-rați* cari nu caută ceva mai bun decât să învețe catehismul urei în lipsa unui altui catehism pe care nu-l cunosc și cari, într'o bună zi, se vor arăta gata să sfărîme o icoană pentru un obiect al cărui sens adevărat pușin îi împoartă”.

Trebuie să prevenim răul până nu-l prea târziu. Creștinătatea întregă. Și noi Românii îndeosebi. Pentru că pușine neamuri sunt mai primejduite de vecini ca al nostru. Și dacă iubirea frățescă, înțeleasă și realizată creștinește, nu ne va încheaga indisolubil, ne expunem pieririi. Sfășierile lăuntrice slăbesc și destramă, potențând în aceeaș vreme pofia de pradă a celor ce stau la pândă.

Ce vom face, deci, în vederea izbânzii de acum și a celor viitoare? *Luclen Descaves* preconizează o *Ligă a celor ce nu știu de ură* (Ligue de Sans-Haine). Ideea e minunată. Pentru Franța și pentru oricare țară din lume. Dar, după cum observă S. Fumet, are și o latură slabă: e o formulă negativă. Miliișilor acestei ligi le trebuiește o armură paulină, care nu se folosește nici de revolver, nici de ciomag, nici de ghioagă țintuită, granată, mitralieră ori pumnal, ci de cu totul altceva. Oamenii Bisericii știu prea bine ce-i acel „altceva”. Și alurea lucrează de zor la lumina comandamentelor ce se desprind din semnele vremii. — S'a lucrat și la noi și se lucrează. Dar nu cu tot sufletul: de care este lipsă și mai cu seamă nu cu solidaritatea reclamată de împrejurări. Atenție la semnele vremii că zilele sunt rele!

Glasul înțelegerii. Departe-departe de noi, în Estonia, avem pe cineva care și acum, la cărunțetele bătrînețelor, se gândește cu drag la România și la Biserica română unită; se roagă des la altarul Domnului pentru Țara și Biserica noastră și urmărește cu ochiu atent și

inimă caldă ceea ce se petrece la noi. Din când în când Preacuv. P. Felix Wiercinski S. I. — căci de Sf. Sa e vorba — ne mai și scrie una-alta, totdeauna, de încheiere, legându-ne de inimă să nu uităm în rugăciunile noastre să i cerem dela Tatăl îndurărilor o milă mare: să mai vadă odată România și Românii ce i-au rămas dragi pentru totdeauna.

Nu de mult iarăși ne-a scris. Intre altele face și o seamă de observații ce privesc „Unirea” și abonații ei. Preacuv. Păr. Felix ne va ierta dacă reproducem la acest loc o seamă din ele. Se prea poate să se întâmple ceace s'ar cădea: să dele de gândit mai multora.

„Cetind numărul întâiu al scumpei noastre „Uniri” din anul acesta — așa scrie P. F. Wiercinski S. I. — văd cu vie îngrijorare că redacția a bătut anul trecut recordul, având, dela unire încoace, cifra cea mai mare de abonamente nelncassate. Ceeace înseamnă că acest ziar care, vreme de 48 de ani, a apărut eric drepturile creștinești și românești, este serios amenințat în existența sa, dacă cetitorii nu și fac datoria foarte naturală de a-și plăti abonamentul.

Nu pot crede să fie la mijloc reacredință. Precum păsărica își lubește cuibul său, așa și cetitorii „Unirii” își lubesc foaia lor, care le-a fost razim puternic și statornic în zilele cele mai grele și mai negre. Vina o văd eu aiurea: în voința slăbăvă căreia-i lipsește lucrul principal: executarea. De aci amânarea continuă a plății.

Știm cu toții cât de mult s'a scris despre necesitatea unui cotidian catolic român. Ce dovadă de slăbiciune am da, deci, dacă nici măcar „Unirea” n'am fi în stare s'o susținem barem ca ziar săptămânal! Deși mie unuia mi-se pare că problema asta din urmă s'ar putea rezolva ușor. Și anume așa: fiecare cetitor să-și facă la începutul anului bugetul gospodăriei sale, în care să între și cele 200 Lei pentru „Unirea”, care sumă apoi s'o și trimite imediat. Și nu cred să mă înșel când susțin că în cazul gândului bun că abonamentul e plătit, chiar și cetirea gazetelor e mai cu rod intelectual-duhovnicesc.

Am trăit, în tinerețe, Kulturkampf-ul lui Bismarck. Dacă atunci catolicii germani au stat

neclintii, umăr la umăr cu Sf. Scaun al Romei, această țarie a fost un merit și al presei bune catolice. Naziștii de astăzi știu prea bine ce izvor de putere iau poporului catolic german strimtorind, jignind și sugrumând presa catolică, cum se face acum în Reich.

Noi să profităm prin urmare de libertatea ce o avem, până o mai avem, și să susținem din răspuțeri presa ce avem, oricât de modestă ar fi. Și să nu uităm cum au jubilat ziarurile necatolice când, acum câțiva ani, muria „Albina”, cotidianul nostru dela București. — „Unirea” nu-i cotidian, dar încetarea ei din viață mai mult decât sigur c'ar trezi bucurie frenetică în tabăra potrivnicilor noștri cari știu mai bine ca atâția dintre noi ce înseamnă acest ziar!

Bis dat qui cito dat. Să ne grăbim, așadar, cu abonamentele convenite „Unirii” ca să crească, să se întărească și nu să scadă și să piară — Doamne ferește.

Nu adaugem nimic la cuvintele Păr. Wiercinski decât o vorbă a Scripturii: Cel ce au urechi de auzit să audă... Până nu-i prea târziu. Și înainte de ce s'ar veseli cei ce ne voiesc rele.

Organizarea filmului religios

Asociația filmului e pe cale de-a se constitui. Deocamdată cu membri nu mai mulți de 20, dar care prin entuziasmul ce-i unește vor ști să-i dea amploarea și propășirea ce-o merită. Odată afiliată la Agru, va fi una dintre cele mai active acțiuni, și se va observa, când va fi răspândită în toate diezele și organizată pe protopoplate, că-și va da rodul său la vremea sa.

Dificultățile cu procurarea aparatelor s'au rezolvat. Casa Școalelor — cum ne spune Păr. A. Rusu, foarte competent în această materie — are aparate excelente, așa că nu vom fi siliți să recurgem la străinătate. Iar dacă nu vor fi aflate potrivite, ne va putea fabrica în atelierele proprii modelul dorit; ori în caz extrem, ni-le comandă din străinătate fără permis de import și dificultăți de vamă, de cari C. Ș. e scutită. Astfel vom avea totul la îndemână și poate în avantajoase condițiuni de plată.

Cinematograful e mai puțin ușor de introdus imediat, pentru că nu sunt multe filme religioase — cel puțin la „Pathe-Baby” — așa că ar trebui să-le complectăm cu filme germane și italiene spre a ne forma o bogată filmotecă.

Chiar și după ce se vor fi introdus aparatele parohiale, Asociația ar trebui să-și procure câteva aparate mari pentru a rula filme mai male (ca Golgotha, Fui omului, Ecce Homo etc.), cu ocazia misiunilor, ori sistematic, după un program pe regiuni.

Dar pentru cumpărarea filmelor și aparatelor asociației, pentru formarea casei de filme etc., ne trebuie un fond. Fără îndoială, așa ar ajunge cu timpul și prin propriile-i mijloace la scop, dar cu câteva mii de lei se poate pe scurtă ușor o lungă și anevoioasă etapă spre progres. Știm că se găsesc multe persoane cler, Agru și între mireni în general, la care acest apostolat a găsit o largă înțelegere și ia deschiderea unei subscripții pentru formarea fondului necesar se vor dovedi tot atât de înțelegători. Il rugăm deci pe toți ca la timp sau să nu refuze obolul lor la o înfaptuire intensă zidire sufletească, și care hotărârea va rămâne literă moartă.

I. Ploscaru

Alt guvern. Din motive de ordin extern și intern, guvernul Goga a trebuit să-și prezinte demisia alaltăieri. Joi, seara, care demisie a fost primită de Suveran. În noaptea aceleiași zile s'a format și noul guvern de unune națională, cu următoarea formație:

Dr. Miron Cristea, Patriarhul Românelor, președinte de consiliu; dd. foști primi miniștri mareșal Alexandru Averescu; gen. Arthur Vasilescu; Dr. I. P. Ionescu; Dr. C. Angelescu și G. Tătărascu miniștri secretari de stat (d. Tătărascu ad. Interim și la departamentul afacerilor străine); C. Argetolanu la industrie și comerț; Dr. Volcu Nițescu, ministrul muncii; Gh. I. Nescu-Șișești, la agricultură, domeniul și cooperativism; Dr. I. Costinescu la sănătate și ocrotire sociale; Victor Iamandi la educația națională și ad. Interim la culte și arte; Mircea Ciocan la finanțe și ad. Interim la justiție; Arma

□ □ Foia „Unirii” □ □

Fundamentul filosofic și istoric al metodei evanghelice

2. de: Prof. Ioan Miclea

b) În căutarea adevărului, intelectul omenesc urmează o anumită cale sau se folosește de o metodă anumită. Datorința logicii este de a arăta căile cele mai ușoare și mai sigure cari duc la cunoașterea adevărului obiectiv. Metoda „este chipul de a proceda cu rânduială dela o treaptă de cunoaștere deja câștigată, la o nouă cunoaștere mai înaltă, sau la un complex de cunoștințe sistematizate”¹⁾. Metoda are trei termeni: punctul de plecare, adică cunoștințele deja câștigat, punctul de sosire sau cunoștințele de câștigat și punctul de legătură, adică trecerea dela unul la altul. Și esența metodei consistă tocmai în acest pasaj, dela termenul cunoscut la cel necunoscut. Eficacitatea metodei se reduce la modul cum se execută trecerea aceasta, iar condițiile ei esențiale se reduc la următoarele: trecerea să se facă în mod natural, curgător — fără salturi și ocolșuri; să se facă cu ușurință. Dar ca să se poată face aceasta, trebuie să nu se scape din vedere gradul de dezvoltare al punctului de plecare, adică cunoștințele pe cari le predă deja subiectul; apoi cu-

noștințele pe cari intenționează a le împărtăși. Dacă e mare disproporția între aceste două momente metodice, atunci trecerea ori nu se va putea face în mod firesc, ori chiar dacă se va face, cunoștințele obținute vor fi fragmentare și confuze. Intre cunoștințele câștigate și cele de câștigat trebuie să existe o legătură organică necesară; altfel nu se vor putea stabili în memorie și în curând se vor așeza pe vecie în mormântul uitării.

Logica pune la dispoziția pedagogiei metoda, iar aceasta utilizează spre scopul său toate instrumentele sau modurile logice, adică: principiile, definițiile, diviziunile, demonstrațiile, apoi cuvintele, propozițiile, frazele, gesturile și mobilierul, cari sunt tot atâtea vehicule prin care se transmit idei ascultătorilor.

Metoda, la bază, are numai două forme principale: inducția și deducția, din combinarea cărora rezultă o sumedenie de metode cu numiri foarte variate. Sunt numai două forme metodologice, fiindcă numai două pot fi și căile pe cari le calcă intelectul în căutarea adevărului sau a cunoștinței. Ori pornește dela datele lumii sensibile, particulare și concrete, ca prin abstracție să ajungă la definiții generale și la principii — în care caz avem metoda inductivă; ori face calea întoarsă, din noțiuni generale, principii și definiții; scoboară la particular, unitar, concretizând principiile și noțiunile generale, și atunci avem metoda deductivă, silogistică sau demonstrativă. Chiar și numai din schițarea acestor două

forme, fiecare își poate da seama, că aceea care respectă copilul este cea dintâi și nu a doua. Învățătorul numai urmând metoda inductivă poate adresa simțurilor și imaginației copilului iar dacă nu se adresează lor, nu-l ascultă nimic. Dar ca să te asculte, trebuie să fie atent. Atenția însă, la vârsta aceasta, este o efortare care deșteaptă cu greu și dispare ușor, fiindcă copilul nu are răbdare să urmărească cele spuse. Trebuie ca ele să impresioneze prin culoare, și să frumusețe, pentru că numai aceste porți deschise în dimineața vieții. Învățământul copilului va pleca din lumea de vrajă a copilului unde e lumină și căldură, fluturi și păsări zglobite. Religia se va înălța treptat din lumea copilului pământesc, la copilul ceresc, Isus. Copilul nu poate fi înălțat ca din senin, fiindcă n'are aripi, la care să se așeze adevărurile religiei creștine. Lui trebuie pusă în față aripi pe cari să se ridice la crurile spirituale. Așa e normal. La această înălțare nu e nevoie de o forță supranaturală care se acomodează naturii pe care o perfecționează! Prin urmare, studiul religiei trebuie să înceapă brăcat în contingențele pământești ca să poată fi gustat și asimilat de fiii pământului.

La această concluzie au ajuns cei mai mari pedagogi creștini. Așa Card. Gibbons spunea: „proceda prin parabole și anecdote, a povesti o legătură câteva fapte istorice, a scoate în evidență minte din incidentele vieții de toate zilele, este cea mai bună metodă de a propune copiilor tăriei și sfințeniei noastre religioase. Aceste povestiri și

¹⁾ P. Hugon, O. P. Logica Major, p. 462, la Roy p. 63.

Călinescu la interne; general *I. Antonescu* la apărarea națională și ad interim la aer și marină; *Constantin Angelescu* la lucrările publice și comunicații; general *Paul Teodorescu* subsecretar de stat la apărarea națională. — După miezul nopții membrii noului guvern au depus jurământul.

Deodată cu formarea noului cabinet a apărut și decretul prin care se introduce *starea de asediu pe tot cuprinsul țării* și sunt trecute cu totul în mâinile *autorităților militare* toate puterile atribuite de legi și regulamente în vederea menținerii ordinii publice și a siguranței Statului. — Să fie într'un ceas bun!

Criza cărții

(în lume și la noi)

Biserica luptătoare continuă a reprezenta în mijlocul popoarelor, în mod viu și vizibil, pe Hristos. Prin ea voința Tatălui ceresc, legea, se face cunoscută și tot prin ea se și interpretează. Deși „de Dumnezeu inspirată și deajuns spre învățătură”, legea Domnului, aflată în Sf. Scriptură, a fost obiectul tâlcuirii marilor dascăli și ierarhi. Tâlcuirea lor înțeleasă de cei mai pricepuți, era de multeori nepătrunsă de cei simpli, și deaceia Biserica a încercat să ușureze înțelegerea cuvântului divin prin mijlocirea cărții.

Cu pășirea omului în veacul al XX-lea, s'au născocit afară de carte, alte două mijloace pentru răspândirea cunoștințelor: filmul și radio-ul. Intre acestea și carte, se pare că s'a deschis o luptă, din care cartea va ieși învinsă, în dauna omului și a culturii sale.

Academicianul francez, *Georges Duhamel*, încearcă a încheia o pace și apoi o binefăcătoare colaborare între unde și pressă. (Vezi *Mercure de France* No. 931, 945 și 947—1937). Filmul și radio-ul vor putea fi niște auxiliare a cărții, dar niciodată nu o vor putea înlocui și deaceia trebuie ajutată să iasă din impasul de azi.

Pulsul cărții e scăzut. Criza a fost declarată. Cu date statistice s'a constatat că din 1931—35 numărul cititorilor a scăzut, în unele

țări chiar cu 50%. De ex.: Suedia și Bulgaria (Le Mois Dec. 1937 pag. 240). Pentru a soluționa criza cărții statele au votat sume enorme în bugetele lor. Raportat la 1 locuitor, se fac următoarele cheltuieli pentru răspândirea cărții: Franța 0,50 fr.; Belgia 3,50 fr.; Anglia 10 fr.; Germania 20 fr.; Statele Unite 25 fr. („Le Mois“ Sept. 1937 pag. 186). — În proporția cheltuielilor va crește și numărul bibliotecilor populare, căci pe când Franța are abia 400; Italia are 2690; Belgia 2388; Polonia 8525; Statele Unite 10930; Cehoslovacia 17.460; U. R. S. S. 18000 („Le Mois“, Sept. 1937. p. 185 și „La vie intellectuelle“ (10 X. 1937 pag. 141).

Spre folosul nostru ar fi să cunoaștem situația dela noi, din țară, după suflul nou ce l-au dat culturii românești „Fundatiile regale”, mai ales prin „Cartea satului”.

În ce situație se află cartea creștină în Biserica Unită?

Ar fi necesar să cunoaștem în mod statistic situația cărții în *biserica noastră*. — Avem noi o criză a cărții creștine, ori suntem în plină dezvoltare? — După numărul editurilor s'ar constata un progres. Avem atâtea edituri câte eparhii, câte ordine călugărești, câți autori. Cărțile noastre religioase se tipăresc la Blaj: Edit. „Sf. Unire”, „Tinerimea nouă”. Cluj: Edit. „Agrului”; Oradea: Edit. „Soc. Mariane”. Lugoj: Edit. „Reuniunilor de misiuni”; Bixad: Edit. „Păr. Basiliani”, Beiuș: Edit. „Păr. Asumptioniste”. Edituri proprii au: I. P. S. Dr. Al. Nicolescu; Păr. Dr. G. Fireza; E. Tătar, Dr. V. Crișan, Dr. S. Chișiu.

Avem noi în prezent o cerere așa de mare, de cărți religioase, încât să nu putem a-o satisface cu mai puține și mai bine organizate edituri? Nu's prea multe investiții făcute în aceste edituri, fără nădejde de fructificare?

Liga „Cărții parisiene” și „Alianța națională” a cărții franceze, au descoperit cauza crizei cărții în Franța: *numărul prea mare al editurilor*. Pe lângă aceasta au găsit și alte cauze: lipsa asistenței Statului, insuficienta organizare a comerțului cărții, desiluzia cărților rele, condițiile tehnice necorespunzătoare, etc.

Dacă și noi avem o criză a cărții creștine, oare nu e datorită aceluiași cauze? — Soluțiile

date de societățile sus numite le putem noi adopta? Cred că congrese, memorii, săptămânii a cărții, strigăte etc., nu mai pot face prea mult.

Porunca vremii de azi ne cere: centralizarea editurilor, organizarea colportajului pentru desfacerea cărții, dezvoltarea gustului cititului, organizarea bibliotecilor în parohii.

Problema a fost deschisă încă acum doi ani. N'ar fi bine s'o dăm uitării, ci alături de noua și binevenita problemă a filmului și radioului, să o discutăm și să rezolvăm și pe aceea a cărții.

Pr. Șt. Medveșan

Dela vorbă la faptă. Pentru filmul religios, discuțiile din „Unirea”, asupra oportunității apostolatului cu proiecții și filme religioase, au avut darul de a aprinde multe suflete preoțești, cari stau gata, așteptând cu nerăbdare ziua consfățuirii, în care va trebui să ia ființă Asociația proiectată.

De prezent se lucrează cu zor la *statute*. Cel mai târziu la sfârșitul lunii Februarie va avea loc consfătuirea anunțată, la Blaj. Ziua se va fixa mai târziu prin „Unirea”, și prin o carte postală către toți acela cari și-au trimis adresa la subsemnatul.

Intrucât în Nr. 2 al „Unirii”, în care am publicat un aviz în acest sens, s'a omis adresa mea, toți acei confrăți cari doresc cataloage, ori alte indicații, vor scrie la adresa: Parohia rom. unită, *Copăceni*, jud. Turda. — Tot pentru orientare mai amintesc, că până în prezent au aderat aproximativ 20 persoane. Acest număr crește zi de zi.

Până la consfătuire, confrății preoți sunt rugați cu multă insistență de a recomanda acest proiect în rugăciunile lor Psf. Inimii a lui Isus Hristos, știut fiind, că după revelațiile Mântuitorului însuși — tot ce se încredințează Inimii Lui Sfinte va reuși. — (Pr. Vasile Lupu).

O nouă publicație misionară: Anali Lateranensi. Ziua de 21 Decembrie 1937 a prilejit două aniversări: cincizeci și opt de ani dela prima liturgie celebrată de Pius al XI-a, pe atunci tânărul Don A. Ratti, și

le deșteaptă atenția: *sunt ascultate cu plăcere și reținute fără efort*”). „În loc de a proceda prin raționament, metoda inductivă în forma sa imperfectă procedează prin imagini, ca să frapeze imaginația și să efectueze astfel de trecere dela o noțiune din domeniul sensibil la domeniul inteligibil, din planul concret pe planul abstract”²⁾.

Cu aceasta nu vrem să spunem că învățătorul să se mărginească exclusiv (numai) la inducție, chiar și atunci când acest procedeu ar fi evident imposibil — pentru că sunt cazuri când deducția este inevitabilă: în explicarea unor termeni generali greu de înțeles, ori ca o completare a inducției, ci accentuăm că metoda inductivă să fie stăpână în școală.

Ca să-și atingă scopul, metoda inductivă poate folosi ca izvor istoria sacră și profană, SS. Sacramente, mediul familiar și social al copilului, alternându-le lecției curente. Toate pot forma puncte de mănecare pentru ca pe ele să se ridice edificiul supranatural al adevărurilor religioase.

Învățământul religios care va aplica metoda evanghelică (inductivă și activă, fiindcă e același lucru) va ajunge la rezultate intelectuale și morale la cari prin întrebuintarea altei metode nu credem să se poată ajunge vr'odată. Totuși s'ar înșela cine ar crede că doar metoda în sine ar fi atât de miraculoasă, încâ ar putea hrăni inte-

lectul și inima omului. La aceasta nu ne gândim. Vrem să spunem că adevărurile de credință propuse după exigențele psihologiei infantile și după metoda amintită, vor fi în stare să cuprindă sufletul întreg al copilului și cu timpul să formeze un tot inseparabil.

Ne explicăm numai deocâ. Plecând în propunerea unui adevăr de credință dela un fapt concret, bine cunoscut de copii, dela o întâmplare asupra căreia se încinge discuție între copii, prin aceasta li-se deșteaptă curiozitatea, interesul. Interesantul încoardă atențiunea; iar când atențiunea este bine strunită, are rezonanță la orice adiere. Sufletul copilului e ca un motor în mișcare, în stare să producă munca ce i-se cere. De altă parte intelectul școlarului ancorat într'un fapt concret, într'o imagine sensibilă, luat așa zicând pe aripi se poate înălța cu ușurință oricât de sus. Însă înălțarea aceasta nu se face așa ca aceea a călătorului din avion, care stă în nemișcare: aci copilul are rolul motorului în activitate. Atinând coarda sensibilității și a imaginației prin fapte și lucruri binecunoscute, i-ai pus în funcțiune cele mai principale resorturi sufletesti, i-ai făcut activ. Lecția care se desfășoară nu este o recitare a dascălului, o sbârănire care trece pe lângă urechile elevului, ci este o creație și o trăire în de aieva, comună, a clasei de școlari și a învățătorului, fiindcă unul fiecare din ei au contribuit în oarecare măsură la găsirea adevărului. Dacă i-a reușit învățătorului să treacă în umbră și deacolo să dirigeze lecția pe care o fac înșiși

școlarii, atunci a făcut tot ce se poate face. Doar s'a zis, că cel mai de seamă dascăl este acela care ajunge acolo, ca să se facă inutil elevilor. Lucrul acesta în școala nouă nu trebuie să fie privit ca paradox, ci ca adevăr pur. — În ce privește roadele unei astfel de lecții, trebuie să spunem, că cunoștințele găsite cu trudă din partea elevilor, vor fi mai strâns legate de ființa lor, decât cele primite ca grăunțele, fiindcă sunt rodul activității proprii.

Afară de aceste, mai trebuie să ne amintim de un alt efect de mare importanță: satisfacția pe care o are elevul atunci când știe că a contribuit și el la rezultatul urmărit. Încrederea în puterile proprii îl face curajos; iar activitatea cu care contribuie el în cursul lecției, îi ascuțește spiritul, îl antrenează și fortifică spre a rezista muncii îndelungate și îl înclină spre invenții proprii. În acest proces sunt active toate facultățile sufletesti, deși nu în aceeași măsură. *Activitatea inițială* o au: Sensibilitatea, imaginația și memoria, întrucât sunt cauze cari pun în mișcare resorturile mai fine ale sufletului — apoi rațiunea și voința — la rândul lor își însușesc pe deplin obiectul cunoscut. Dintr'o astfel de cunoaștere nu întârzie să se arate nici aplicările practice, în domeniul vieții morale. În acest chip pedagogia va îmbrățișa omul întreg, viața omenească sub toate formele sale: „sensibilă și spirituală intelectuală și morală”, vorba Sf. Pătr. Pius XI.

(Va urma).

¹⁾ L'ambassadeur du Christ, p. 409, cit la Roy p. 89 în notă.

²⁾ C. E. Roy, op. cit. p. 75.

zece ani dela înființarea Muzeului Ethnologic din Lateran.

La 10 Ianuarie 1936 Supremul Pontif, în discursul său de închidere a Expoziției Misionare Vaticanului, anunță că această expoziție va continua sub forma de muzeu: „școală și carte mereu deschise”. Motu proprio din 12 Noemvrie 1926 dădea acestui mare muzeu localul și numele său, și la 21 Decemvrie 1937 Cardinalul Vannutelli, decanul Sfântului Colegiu, inaugura muzeul.

Pentru a sărbători a zecea aniversare a înființării aceluia, direcțiunea muzeului, sub protecțiunea Sfântului Părinte, publică primul număr al unui anuar: *Annali Lateranensi*. Acest anuar se împarte în două părți: prima parte studiază colecțiunile, cari se află în muzeu; a doua publică articole de misionari, de savanți, dări de seamă de cărți și reviste. Articolele și recensile se vor ocupa mai ales de condițiunile culturale ale popoarelor cercetate de misiuni și în special de cultura lor spirituală: condiții religioase, morale și sociale; mituri, legende, texte sfinte și arta religioasă a popoarelor ce nu sunt creștine. Dar pentru aceasta redacțiunea nu va elimina studiile asupra condițiunilor economice ale țărilor de misiuni și în viitor va publica și studii de lingvistică.

Valoarea comitetului de redacțiune prezidat de P. Schmidt și de P. Schulteu, asigură reușita acestei noi publicațiuni misionare (*Fides*)

Știri mărunte

Aniversara Sf Părinte. *Astăzi, în 12 Febr. c., se împlinesc șasesprezec ani de când Părinte PIUS XI a luat cârma Bisericii lui Hristos. Admirat de o lume întreagă, fii sufletești și străini, prieteni și dușmanți, ca o personalitate extraordinară și într'adevăr providențială, ne alăturăm și noi sutelor de milioane ce venerază în El pe locuitorul Domnului pe pământ, cerem cu căldură Ceriului să-L păstreze încă mulți ani în pace, întreg, cinstit și sântos la cârma Bisericii, drept îndreptând cuvântul adevărului. — Ad multos annos!*

Apel. În legătură cu discuția ivită în jurul utilizării filmului ca mijloc de formațiune religioasă, rog ca toți aceia cari doresc să contribuie la această admirabilă inițiativă să vină la o întrunire acți în Blaj, la Casa Domnului, în ziua de 24 Februarie c. la ora 3 d. m. cu scopul de a ne constitui într'o Asociație. Cu aceeaș ocazie membrii prezenți a celor două Asociații religioase »Sf. Nichita al Remesianei« și »Sf. Apostol Petru« vor ținea o scurtă consfătuire. (Pr. L. Ivoiu Chinezu).

Cu un „cult” mai mult. »Cuvântul« de ieri (11. 2. 38) aduce știrea că un grup de 100 săteni din Mircești (j. Putna) s'au despărțit de ortodoxie și au înființat »Cultul Tradiționalist«. Au cerut apoi ministerului cultelor autorizare de a activa. Ministerul însă le-a respins cererea. Dar cei respinși nu s'au dat bătuiți: au introdus acțiune în contencios la Curtea de Apel din Galați împotriva hotărârii ministerului cultelor. Și instanța judecătorească a dat câștig de cauză »tradiționalistilor« pe motiv că ministerul nu are căderea de a se opune înființării și funcționării nouilor culte, acest atribut revenind numai Corpurilor Legiuitoare.

Serbare agristă în Rogoz (j. Bihor). Anul acesta »Cercul agrist din Hodod și împrejurimi« a ținut, în comuna fruntașă Rogoz, Duminica trecută, o foarte reușită »serbătoare populară religioasă«. Cuvântul de deschidere l-a rostit d. Alexandru Văcărescu, harnicul preș. al cercului, vorbind despre ținuta noastră în biserică.

Au mai conferențiat dd. *Teodor Bondor*, inv. în Holod, despre răbdare, *I. Iancu*, inv. pens. în Mociar, despre educația trupească și sufletească a copilului și pâr. *Cornel Marian* din Rogoz despre datorințele creștinului de azi. Au plăcut mult cântările, declamările și dansurile naționale executate de elevii și elevele d. *Gheorghe Herman* și a doamnei Mărioara Herman din loc. La binecuvântarea euharistică, slujită de preoții Victor Ghergariu, E. Pantea și Alex. Ciurdariu, a predicat pâr. E. Pantea. — La serbările acestea a participat foarte multă lume din loc și din jur.

Locale. Duminica viitoare, a Fiului ră-tăcit, va predica în catedrală pâr. *Teodor Meleşan*, prof. la Școala Normală de băeți.

— De praznicul Intâmpinării Domnului: după amiază, societatea națională »Crucea Roșie« a aranjat, la liceul de băeți, o »ședință artistică-literară«, la care a participat public numeros și ales. În cadrele acestei ședințe d. *Dr. Traian Migia*, subprefect județean, a conferențiat, dna Paulina Matieș a citit poezii românești, iar dna Aglaia Bivol a executat, la pian, mai multe puncte artistice.

— Duminica trecută pâr. *Ion Belu*, prof. de religie, a ținut, la Casina Meseriașilor, o conferință, tratând tema »cooperarea ca sistem politic și economic«.

— Aniversara împlinirii celui de al 16-lea an dela urcarea lui *Piu XI* în scaunul apostolic al s. Petre a fost prăznuță după cuviință. S'a slujit un *Tedeum* în catedrală, pontificând însuși I. P. S. mitropolit *Alexandru* în sobor de preoți și fiind de față școlărilor, profesorimea și altă multă lume aleasă. Cuvântul l-a rostit pâr. *Dr. Ioan Suciu*, rectorul Intern. Vancean de băeți.

Misiuni poporale. Săptămâna trecută, din 2-6 Febr. c., pâr. *Dr. Simion Chișiu* a ținut sfinte misiuni poporale în parohia *Turda Veche* a pâr. Dr. Coriolan Săbău. S'au rostit câte două cuvântări religioase, seara și dimineața. Biserica a fost mereu arhiplină. S'au înregistrat foarte multe mărturisiri și cuminecări.

„Astru” din Bucureștii activează. Precum aflăm din comunicatul nr. 4 al »Asociației Studenților Români Uniți« din capitală, la parohia noastră de pe str. Aquila s'a înființat o subsecție a Astrului, sub conducerea pâr. Nat. Munteanu. În cadrele acestei subsecții se țin ședințe în fiecare Vineri. Aștristii V. Fernea și Sabin Pop au fost încredințați să catehizeze elevii liceului Sf. Sava. Dela biblioteca Astrului se pot împrumuta cărți în fiecare Duminică și se pot ceta reviste. Membrii asociației sunt invitați să studieze temeinic anumite teme ce vor fi dezbătute în congresul »Pax Romana« care anul acesta se va ținea la Bled (Jugoslavia). Duminica trecută a avut loc cuminecarea generală a aștristilor, iar în seara aceleiași zile au luat parte la sărbătorirea Sf. Părinte ce s'a făcut în sala Tomis. — Laudă »Astru«-lui bucureștean!

Cruciada liturghiei zilnice. Luna aceasta a fost inaugurată cruciada liturghiei zilnice, la care vor participa organizații catolice aparținând la nu mai puțin de 46 națiuni. Inceputul l-au făcut, în 3 Ian. c., membrii asociației tineretului catolic din Scoția și a tineretului muncitoresc din Belgia, cari s'au angajat să asiste zilnic la sf. liturghie în zilele de 3-10 Ian. c. Scopul cruciadei: să se roage la intenția Sf. Părinte pentru răspândirea cât mai largă a organizațiilor tineretului catolic. Cruciada va continua în felul acesta săptămână de săptămână și vor lua parte la ea: Anglia, Irlanda (Eire), Scoția, Ținutul Galles, Canada, Australia, Franța, Belgia, Jugoslavia, Cehoslovacia, Spania, Italia, Olanda, Egiptul, Austria, Mexico, Portugalia, Bolivia, China, Ungaria, Japonia, Elveția, Siria, Marocul, Lituania, Columbia, Peru, Danemarca, și alte țări. — Dintre cari nu putem rămânea nici noi.

Anunț. Se aduce la cunoștință generală că la oficiul poștal de reședință *Blaj*, în cancelaria subsemnatului, se va ține *licitație publică* cu oferte închise și sigilate, în ziua de 26 Februarie 1938, orele 10 dimineața, pentru reconcesionarea antreprizei poștale a transportului coletelor la domiciliul destinatarilor din orașul Blaj. Amatori sunt rugați a lua cunoștință de caetul de sarcini care se poate vedea zilnic în biroul meu, între orele 8-12 și 15-18, când pot să ceară oricare alte lămuriri asupra acestei concesiuni. — Odată cu oferta concesiunii vor depune o garanție în numerar de Lei 2000 (două mii). SS. Indescifrabil.

Telefonul „Unirii”

Oficiul parohial Izvin. Am primit abonamentul pe 1936 și 1937.

Oficiul parohial Bistrița. Am primit abonamentul pe 1937. La »U. P.« am plătit.

Am primit abonamentul pe 1937: Oficiul parohial Băsești, C. Codru, S. Cârnești, P. Crivobara, Oficiul parohial Cenadul mare, Oficiul parohial Hunedoara, Oficiul parohial Mocira, Oficiul parohial Pădureni (și pe 1/2 an 1936), P. Oravița (și pe 1936), D. Satsugatag, M. Șimleul Silvaniei, Oficiul parohial Șimleul Silvaniei, C. Topa de Criș (și pe 1/2 1938), Oficiul parohial Curtuișeni, Dr. Ch. Oradea.

M. Șerel. Am primit 300 Lei. Achitat până la 30. VI 1935.

C. Oena-Dejului. Am primit abonamentul pe 1938.

Am primit abonamentul pe 1938: Dr. S. Aleșcu V. Aiud (pe 1/2 an), H. Bistrița, Dr. T. Deva, B. Dumbră, oficiul parohial Desmir, H. Gădălin, P. Gherla, G. Ghimeș, Făget, Oficiul parohial Lechința de Mureș, Oficiul parohial Sinte mare, Oficiul parohial Sânicolaul mare, Dr. D. Satu-mare, M. Sat satina Dr. V. Tg Mureș, Dr. T. Timișoara, Parohia Vașed, Dr. P. Lălan, A. Zlatna, Dr. P. Caransebeș.

P. Velț. Primit 500 Lei. Achitat până la 31. XII 1935.

Oficiul parohial Orăștie. Confirmăm primirea sumei de Lei 500. Achitat până la 31. XII 1935.

S. Merișori. Vă mulțămim pentru suma de 1000 Lei trimiși în contul abonamentului la Unirea.

Oficiul parohial Derșida. Am primit suma trimisă, din care 150 Lei am plătit la »U. P.« Achitat până la 31. XII 1938.

R. Caransebeș. Am primit abonamentul pe 1938. Pentru »C. Creștină« am plătit 300 Lei.

Am primit abonamentul pe 1937: Oficiul parohial Bocșa-montană; Oficiul parohial Chieșd; Oficiul parohial Seini.

Am primit abonamentul pe 1938: P. Cuceu, Dr. R. Ocland, Z. Lupeni, M. Nepos.

L. Remeți. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent. Suma de 642 am plătit-o în contul »U. P.« și a Calendarelor. Calendarul nu l-am trimis.

„Fondul școlii greco-catolice” — Teluș

Concurs la stipendii

Cu termenul de 10 Martie 1938 se publică concurs »Fondul școlii gr. cat. de băieți și stipendii din Teluș«. Mărimea stipendiilor se va stabili în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt descendenții după tată din cele 26 familii grănițerești — înșirate în statutele fondului — cari urmează ca elevi ordinari la vre-o școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comercială, profesională, academie, ori universitate. — Cererile vor fi provăzute cu următoarele documente:

1. Certificat de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legiuit și-i de religiunea greco-catolică. 2. Certificat original, o copie legalizată, de pe anul școlar 1937. 3. Atestat dela școala ce frecventează în anul școlar 1937/38, arătând că e student (elev) ordinari, fără să fie repetent. 4. Schița genealogică, din care să se vadă descendența din una din cele 26 familii grănițerești.

Cererile înaintate după termenul de 10 Martie 1938 nu se vor lua în considerare.

Teluș, la 9 Februarie 1938.

Petru Gruia **Iacob Rațiu I. Iacob**
paroh-președinte curator

Citiți și răspândiți

„UNIREA”